

Mortos na rúa (2008-2009)

Xavier Queipo

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

QUEIPO, XAVIER (2012 [2009]). “Mortos na rúa (2008-2009)”. *Galicia Hoxe*. “Revista das Letras”: 785 (3 de setembro). Reedición en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*.
<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/1866>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

QUEIPO, XAVIER (2009). “Mortos na rúa (2008-2009)”. *Galicia Hoxe*. “Revista das Letras”: 785 (3 de setembro).

* Edición dispoñíbel desde o 17 de febreiro de 2012 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

03 SETEMBRO DO 2009 - NÚMERO 785

r d l

REVISTA
**DAS
LETRAS**

Xavier Queipo

“A poesía ten moito que ver cos biorritmos”, asegura Xavier Queipo (Compostela, 1957), un dos autores galegos que mellor encarna desde hai anos o papel do escritor na sociedade contemporánea: o compromiso ideolóxico fóra dos dogmatismos e a busca insoslaible dunha expresión singular. Narrador, ensaísta, activista, colaborador habitual das páxinas de Revista das Letras, biólogo de profesión e especialista en xestión pesqueira para a Unión Europea, Queipo presenta neste monográfico un conxunto de sete poemas que foron escritos ao ter noticia da morte de sete SDF (sen domicilio fixo, eufemismo para designar os pobres de pedir que non teñen onde caer mortos). “Se falamos de cidades do século XXI”, segura, “esta é unha figura que aparece con máis e máis frecuencia e que coa

Mortos na rúa

(2008-2009)

Xavier Queipo

crise económica a escala mundial non fará senón aumentar”. Os poemas foron lidos na súa tradución ao francés nos funerais destas sete persoas. Neste caso, para a súa reprodución –“por razóns humanitarias ou humanistas (non sei moi ben cal é o termo máis axeitado)”– eliminou o apelido para que non fosen identificadas. O Concello de Bruxelas organiza cada ano un funeral común por todas as persoas que morreran na rúa. Algúns deles, con máis sorte, teñen amigos que lles lean un texto de despedida. Outros, normalmente pola súa condición de estranxeiros e marxinais, non teñen quen os identifique nin quen lles lea un texto de despedida. Esa foi a función dun grupo de escritores que viven en Bruxelas: escribir poemas epitafio para aqueles que non tiñan que llos escribise.

Preguntas sen resposta

para Francesco, morto de sobredose

Cantas alboradas sen saber onde ficabas?
Cantas, amigo, sen lembrar a última cea?
Cantas deitado baixo un manto de cartóns,
cando a cidade se erguía en fumes e ruídos?

Cantos días sen sol, sen ánimo, sen nada?
Cantos, di, grises como ceo lousado e triste?
Cantos días, Francesco, sen acougo posíbel,
na procura continua e angustiada?

Cantos solpores rotos polo medo?
Cantas viaxes a ningunha parte?
Cantos anos perdidos na deriva constante,
navegando nun mar de ondas sen espuma?

Cantas noites de soñar esperto?
Cantas, Francesco, de acordar durmido?
Cantas de sentir o alento frío, amigo,
do becho ruín que te pechou os ollos para sempre?

Lembranza

Para Michael T., queimado vivo

De rapaz soñaras con atravesar o mundo,
con conquistar ti só, de lanza e armadura,
mundos, distancias, reinos e doncelas.

Xa logo da realidade o tacto triste,
pasado o tempo, que todos os soños muda,
das beiras do Ponte Euxino, no mar escuro,
chégaste a esta chaira inzada de estranxeiros.

Abriches mil portas coa forza das túas mans,
dun biqueirazo certo ou dunha couce,
para atopar na fin un acubillo de prestado.

No centro da fogueira que se armou,
alí ficabas ti, de fronte erguida,
apagando a cabicha derradeira
nunha cunca de area dos teus mares,
ardendo de vagar, como as árbores máis nobres.

Flores de maio

Para Jacques, morto no mes de Maio

Nada tiñas, meu, e porén nada pedías,
que hai tempo que perderas a obsesión malsá,
que leva a acumular obxectos sen acougo,
nunha espiral de abasto sen medida.

Quen te vira ollando para o ceo,
nas noites en que maio perde as nubes,
pensaría con razón que coñeces os nomes,
unha a unha, de todas as estrelas.

Na sombra daquel parque onde durmías,
coñecedor de todas as herbas e os recendos,
ninguén foi quen de disputar xamais,
o teu posto gañado de astrólogo e druída.

No medio de todo o que pasou pola túa mente,
no fulgor inmenso do instante derradeiro,
no tránsito fugaz até o xa nunca,
quedou pendurado o recendo dunha rosa.

Requiem

Para Piotr, morto por agresión

Cando cruzaches o río dos adeuses,
chovía como disque foi nos tempos do dioivo,
como o día gris no que aquí chegastes,
cargado de esperanzas e soños de futuro.

Cando cruzaches o río dos adeuses,
levabas feridas en cada canto do teu corpo,
co sangue escorregando pola gorxa e o padal,
enchendo os liviáns e asfixiándote de vez,
todo foi vermello sobre vermello e logo nada.

Cando cruzaches o río dos adeuses,
na outra orela esperaba no abanqueiro,
unha ondina que por alí pasaba e quixo
ver aquel home baril, nadando espido.

Poema da lentitude

para Michel, morto na rúa

Do centro mesmo do labirinto dos desexos,
escóitase o urro ancestral de Minotauro.
Saes entón en coiros, vingador como Teseo,
a partirlle a alma ao becho sanguinario.

Mala sorte, era un soño, o último, se cadra
a non ser que no tránsito entrópico,
sentises tamén o engado da aventura tola,
nunha viaxe polo funil de luz acesa.

Ninguén mellor ca ti coñecía na cidade,
o labirinto onde soñan os touros ilustrados,
de Platón a cova fría, de Dióxenes o tonel sen viño,
os estanques onde afogou Ofelia, e os canais.

Na beirarrúa, agonizante, un día sen sabelo,
deitado como estabas todo foron sombras,
e pasaches ao outro mundo entre sons de batucada,
a chuvia en run-run a pingar sobre as lousas frías.

Ollos de pedra

Para Patrice, morto de cancro

De pedra son os ollos que te miran
De pedra a lousa lambida polo orballo,
pola chuvia, polo vento e a xeadada.
De pedra ese instante infindo,
cando o mal prendeu nas túas entrañas.
De pedra as olladas que pasan sen mirar.
De pedra as noites ao relente.
De pedra o nó na gorxa, no estómago e nas vísceras,
cando os ollos fríos anunciaron certos
a estrela de xiz que medraba no teu corpo.

De pedra son os ollos con que agora miras,
chegar a alborada en néboas grises,
abrindo luz entre as físgoas negras,
dun sol que te deu conforto e acubillo.

De pedra serás para sempre, Patrice,
da mesma pedra que foi leito inxusto e frío.

Frío

Para Ougfa, morto de frío

Frío o ceo que te ollaba dende o alto
Fría a choupana onde deixabas caer os ósos
logo de longas e demoradas travesías
por un mundo frío inzado de pantasma.
Frío o inverno que chegou sen avisar.
Frías as olladas que non responderon,
aos teus ollos de auga e de salitre,
cando nin forzas tiñas para pedir esmola.
Frío o instante ruín, cando o xeo da inxustiza
atravesou o teu cerebro frío,
para te dar o pulo derradeiro,
abríndote á luz que todo invade

Que Alá, Señor da Luz, teña piedade de ti,
dándote calor, e resguardo e manto,
para que non existan noites frías,
de olladas e corazóns pulidos polo xeo.

